

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد علوم و تحقیقات (تهران)

Science and Research Branch, Islamic Azad University

فرم پیشنهاد تحقیق
پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد

عنوان تحقیق به فارسی:

پست مدرنیسم و حقوق بین الملل : نقدی بر اعتبار بخشی به سیالیت حقوق بین الملل

نام دانشجو:

نام خانوادگی دانشجو:

رشته تحصیلی:

نیمسال ورود به مقطع جاری:

نام و نام خانوادگی استاد (اساتید) مشاور:

-۱

نام و نام خانوادگی استاد (اساتید) راهنما:

-۱

تاریخ تصویب در شورای پژوهشی دانشکده:

تأیید رئیس دانشکده:

تاریخ تصویب در شورای گروه تخصصی:

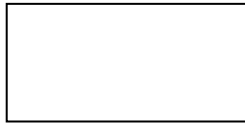
تأیید مدیر پژوهشی دانشکده:

تاریخ ارسال به حوزه پژوهشی واحد:

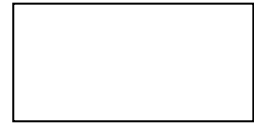
تاریخ بررسی و تأیید امور پژوهشی واحد:

تأیید کارشناس پژوهشی

تأیید معاون پژوهشی واحد

تأیید مدیر کل پژوهشی

توجه: لطفاً این فرم با مساعدت و هدایت استاد راهنما تکمیل شود.

۱- اطلاعات مربوط به دانشجو:

نام: نام خانوادگی: شماره دانشجویی:
مقطع: رشته تحصیلی: گروه تخصصی:
گرایش: نام دانشکده: سال ورود به مقطع جاری:
نیمسال ورودی:
آدرس پستی در تهران:
تلفن ثابت محل سکونت: تلفن همراه: پست الکترونیک:
آدرس پستی در شهرستان:
تلفن ثابت محل سکونت: تلفن محل کار: دورنگار:

۲- اطلاعات مربوط به استاد راهنما:

تذکرات:

- دانشجویان دوره کارشناسی می توانند یک استاد راهنما و حداکثر دو استاد مشاور و دانشجویان دوره دکتری حداکثر تا دو استاد راهنما و دو استاد مشاور می توانند انتخاب نمایند.
- در صورتی که اساتید راهنما و مشاور **مدعو** می باشند، لازم است سوابق تحصیلی، آموزشی و پژوهشی کامل ایشان (رزومه کامل) شامل فهرست پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله های دکتری دفاع شده و یا در حال انجام که اساتید مدعو، راهنمایی و یا مشاوره آنرا بر عهده داشته اند، به **همراه مدارک مربوطه** و همچنین آخرین حکم کارگزینی (حکم هیأت علمی) ضمیمه گردد.

- اساتید راهنما و مشاور موظف هستند قبل از پذیرش پروپوزال، به سقف ظرفیت پذیرش خود توجه نموده و در صورت تکمیل بودن ظرفیت پذیرش، از ارسال آن به دانشکده و حوزه پژوهشی و یا در نوبت قرارداد و ایجاد وقفه در کار دانشجویان جداً پرهیز نمایند.

اطلاعات مربوط به استاد راهنمای اول:

دانشگاهی

نام و نام خانوادگی: آخرین مدرک تحصیلی:

حوزوی

عضو هیأت علمی دانشگاه

تخصص اصلی: رتبه دانشگاهی (مرتبه علمی): تلفن همراه:

تلفن منزل یا محل کار: نام و نام خانوادگی به زبان انگلیسی:

نحوه همکاری با واحد علوم و تحقیقات:

☐ تمام وقت ☐ نیمه وقت ☐ مدعو

اطلاعات مربوط به استاد راهنمای دوم:

دانشگاهی

نام و نام خانوادگی: آخرین مدرک تحصیلی:

حوزوی

عضو هیأت علمی دانشگاه

تخصص اصلی: رتبه دانشگاهی (مرتبه علمی): تلفن همراه:

تلفن منزل یا محل کار: نام و نام خانوادگی به زبان انگلیسی:

نحوه همکاری با واحد علوم و تحقیقات:

☐ مدعو

☐ نیمه وقت

☐ تمام وقت

اطلاعات مربوط به استاد مشاور:

دانشگاهی

نام و نام خانوادگی:..... آخرین مدرک تحصیلی _____:.....

حوزوی

عضو هیأت علمی دانشگاه

تخصص اصلی:..... رتبه دانشگاهی (مرتبه علمی):..... تلفن همراه:.....

تلفن منزل یا محل کار:..... نام و نام خانوادگی به زبان انگلیسی:.....

نحوه همکاری با واحد علوم و تحقیقات:

☐ مدعو

☐ نیمه وقت

☐ تمام وقت

الف- عنوان تحقیق

۱- عنوان به زبان فارسی:

پست مدرنیسم و حقوق بین الملل: نقدی بر اعتبار بخشی به سیالیت حقوق بین الملل

۲- عنوان به زبان انگلیسی/(آلمانی، فرانسه، عربی):

تذکر: صرفاً دانشجویان رشته‌های زبان آلمانی، فرانسه و عربی مجازند عنوان پایان‌نامه خود را به زبان مربوطه در این بخش درج نمایند و برای بقیه دانشجویان، عنوان بایستی به زبان انگلیسی ذکر شود.

Postmodernism and International Law: A Critique of the Legitimization of Fluidity in International Law

ب - تعداد واحد پایان‌نامه:

ج- بیان مسأله اساسی تحقیق به طور کلی (شامل تشریح مسأله و معرفی آن، بیان جنبه‌های مجهول و مبهم، بیان متغیرهای مربوطه و منظور از تحقیق):

در دهه‌های پایانی قرن بیستم، جهان شاهد تحولات چشمگیر و شگرفی در عرصه‌های مختلف تکنولوژیکی و اطلاعاتی بود که به‌ویژه در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی تأثیرات عمیقی بر جای گذاشت. انقلاب اطلاعاتی که در این دوره آغاز شد، شیوه‌های زندگی بشر را به طور اساسی دگرگون ساخت و تأثیرات آن در تمامی عرصه‌های علمی و اجتماعی نمایان شد. این تحولات در علوم اجتماعی و به‌ویژه در حوزه‌های مرتبط با انسان‌شناسی، فلسفه و علوم انسانی موجب پیدایش جنبش‌ها و مکاتب جدید فکری شد (کد خدایی، ۱۳۹۴). در این میان، تفکر پست مدرن به‌عنوان یک واکنش انتقادی به مدرنیسم و مفاهیم آن مطرح شد و دگرگونی‌های

عمیقی را در درک بشر از حقیقت، دانش و ساختارهای اجتماعی ایجاد کرد. اندیشمندانی مانند ژان فرانسوا لیوتار، ژاک دریدا، ژان بودریار و میشل فوکو از پیشگامان این رویکرد بودند که با نقد شدید به بنیان‌های مدرنیته، سعی کردند محدودیت‌ها و مشکلات این رویکرد را نمایان کنند. این متفکران معتقد بودند که مفروضات و اصول بنیادین مدرنیته، به‌ویژه در زمینه‌های شناخت‌شناسی و حقیقت، دچار بحران است. آن‌ها طرح امکان شناخت قطعی، همانند الگوی پوزیتیویستی که بر اساس تجربه و مشاهده استوار است، را رد کردند و به‌جای آن، رویکردی مبتنی بر تکثر، نسبیّت و تفاوت‌های فردی و گروهی در درک حقیقت را پیشنهاد کردند. در این چارچوب، آن‌ها باور داشتند که هیچ حقیقت واحد و قطعی برای همه وجود ندارد و هر فرد یا گروه می‌تواند حقیقت خاص خود را داشته باشد (پولانزاس، ۱۳۹۰). به این ترتیب، پست مدرنیسم به‌عنوان یک لحظه تاریخی در تفکر بشری به‌وجود آمد که با تغییر پیش‌فرض‌های مدرنیته، دنیای جدیدی از شناخت و تحلیل اجتماعی را معرفی کرد. این تحولات نظری و فلسفی در سایر حوزه‌های علمی و به‌ویژه در حقوق بین‌الملل نیز اثرگذار بود. ظهور پست مدرنیسم در عرصه حقوق بین‌الملل به‌ویژه در مباحث نظری و شالوده‌شکنی مفاهیم و پارادایم‌های کلاسیک و مدرن حقوق بین‌الملل، بازتاب یافت. رویکرد پست مدرنیسم در حقوق بین‌الملل به‌طور عمده به بحران‌های معرفت‌شناختی در شناخت اصول و قواعد حقوق بین‌الملل پرداخته و اعلام کرد که مبانی روش‌های پیشین دچار آسیب و خدشه شده‌اند. از این رو، روش‌های جدید نیز قادر به ارائه معیارهای جدید برای توجیه نظریه‌ها و قواعد حقوقی نیستند. این وضعیت باعث شد تا سؤالات جدیدی در حوزه حقوق بین‌الملل مطرح شود، از جمله این که آیا با وجود پست مدرنیسم، می‌توان همچنان به اندیشه‌سازی و ساختاردهی در حوزه حقوق بین‌الملل ادامه داد؟

به عقیده نگارنده، پاسخ به این سؤال مثبت است و هیچ‌گونه تعارضی میان رویکرد شالوده‌شکنی پست مدرنیسم و تأملات ضد مبناگرایانه در حقوق بین‌الملل وجود ندارد. در واقع، پست مدرنیسم به‌عنوان یک رویکرد انتقادی در کنار مکتب حقوقی پوزیتیویسم به وجود آمده است. در حالی که پوزیتیویسم بر اساس تجربه‌گرایی و اراده کشورهای مختلف به شناخت و توجیه قواعد حقوقی پرداخته، پست مدرنیسم با تأکید بر ذهنیت‌های فردی و جمعی، به‌ویژه در تحلیل مفاهیم حقوقی، به نقد و تحلیل این اصول پرداخته است. پست مدرنیسم در حقوق بین‌الملل به‌طور عمده به‌عنوان یک مکتب سلبی مطرح است، به این معنا که به دنبال ایجاد یک نظام حقوقی منسجم و یکپارچه نیست و نمی‌توان از آن یک چارچوب مشخص و منظم حقوقی استخراج کرد. با این حال، این رویکرد به‌طور جدی در فرآیند استدلال‌های حقوقی به کار گرفته شده است و موجب تعدیل بسیاری از نظریات افراطی و یک‌سویه در مکاتب مختلف حقوقی شده است. برخی از حقوقدانان نیز بر این باورند که

استفاده محدود از پست مدرنیسم و به‌ویژه نقد برخی از قواعد نظام حقوق بین‌الملل، موجب ظهور مکتبی به‌نام کثرت‌گرایی حقوقی شده است (عباس زاده، ۱۳۹۵). این مکتب حقوقی بر اساس مفاهیم پست مدرنیسم شکل گرفته و به‌طور خاص بر تنوع و کثرت در نحوه تحلیل و تفسیر قواعد حقوق بین‌الملل تأکید دارد. پست مدرنیسم در این حوزه دیدگاه‌های هنجاری و انتقادی خود را در تضاد با اصول بنیادین مدرنیسم قرار داده و بر تنوع فرهنگی و ذهن‌گرایی در برابر ایده پیشرفت تدریجی مبتنی بر اراده کشورهای مختلف تأکید دارد. به عبارت دیگر، پست مدرنیسم حقوق بین‌الملل را به‌عنوان مجموعه‌ای از قوانین و مقررات متکثر و متنوع می‌بیند که نه تنها از یک هسته مرکزی بلکه از مجموعه‌ای از رویکردها و تفکرات مختلف به‌وجود آمده است. مفاهیم مهمی مانند ضد اقتدارگرایی، خودپراکندگی، تولید ساختارهای باز و نامعین و همچنین نبود مرزهای مشخص در تفکر پست مدرن، تأثیرات مهمی در حقوق بین‌الملل به‌دنبال داشته است. این تأثیرات به‌ویژه موجب شده‌اند که مبحث کلی‌گرایی و وحدت حقوقی در نظریه‌های مدرنیسم با چالش‌های جدیدی مواجه شود و این نظام حقوقی به سمت کثرت‌گرایی و نبود مرکزیت متمرکز حرکت کند. این روند به‌طور خاص بر سیالیت و انعطاف‌پذیری حقوق در چارچوب حقوق بین‌الملل تأکید دارد، به‌گونه‌ای که حقوق بین‌الملل دیگر یک ساختار ثابت و تغییرناپذیر نیست، بلکه مجموعه‌ای از قواعد و اصولی است که به‌طور مداوم در حال تغییر و تحول است (علیزاده، ۱۳۸۶). این پژوهش قصد دارد روند ظهور سیالیت در حقوق بین‌الملل را با توجه به مفاهیم پست مدرنیسم بررسی کرده و نحوه اعتباربخشی به آن را تحلیل کند. نگارنده معتقد است که بررسی این موضوع از نظر نظری می‌تواند به درک عمیق‌تری از تحولات حقوقی منجر شود و درک ما را از چگونگی مواجهه با گسست‌ها و مرکزیت‌گریزی‌های حقوقی که پست مدرنیسم معرفی کرده، شکل دهد. این پژوهش می‌تواند مبنای مناسبی برای تبیین آینده پیش رو در حقوق بین‌الملل باشد، به‌ویژه در دنیای امروز که تغییرات تکنولوژیک با سرعت فراوان در حال رخ دادن است. در نهایت، این تحقیق به‌عنوان پیش‌نیاز دستیابی به درک صحیح و تخصصی از مفاهیم جدید حقوق بین‌الملل و کاربرد آن در سیاست خارجی و تعاملات بین‌المللی، می‌تواند کمک شایانی به توسعه و پیشرفت در این حوزه کند.

د - اهمیت و ضرورت انجام تحقیق (شامل اختلاف نظرها و خلاءهای تحقیقاتی موجود، میزان نیاز به موضوع، فواید احتمالی نظری و عملی آن و همچنین مواد، روش و یا فرآیند تحقیقی احتمالاً جدیدی که در این تحقیق مورد استفاده قرار می‌گیرد:

سرعت تحولات همه جانبه مفاهیم بشری و تاثیر بی واسطه این مسیر شتاب آلود در رفتار بشر عصر حاضر هر پژوهشگر و پرسشگری را به سمت و سوی یافتن چارچوبی نسبی سوق میدهد که در آن نشانه‌هایی از فهم تحولات حاضر و پیش رو را به ادراک تقریبی، درونی و فردی خود برساند. در این میان یکی از مفاهیم حائز اهمیت حوزه علوم اجتماعی که دستخوش تحولات مفهومی گشته، مفهوم کلیدی حقوق است که با توجه به تاثیر این تغییر در مسائل بین المللی، حوزه مفهومی جدید ایجاد شده محل سوالات متعددی واقع شده است. علاوه بر این بروز نشانه‌های پست مدرنیسم از منظر نگارنده بستر وجودی بسیاری از تحولات مذکور بوده لذا حرکت در جهت ایجاد برداشت‌هایی پژوهشی در قالب پایانامه از ارتباط فی مابین عصر بروز یافته و انگاره‌های محرک و جریان ساز آن با مفاهیم حوزه حقوق بین الملل، می‌تواند دریچه‌ای هر چند کوچک به سمت فهم جلوه تغییرات مفهومی در حال حاضر و چشم داشت نظری و عملی به آینده را بر پژوهشگران نمایان سازد. دلیل انتخاب موضوع حاضر نیز علاوه بر دغدغه‌های هستی شناسانه عام نگارنده، بر اساس توضیح مطروحه بوده است زیرا نگارنده بر این بوده ام که عموماً بدون در نظر داشتن معنا آفرینی و مطابقت معنا ها با عملکردها مشخصاً در حوزه سیاست خارجی اهدافی بصورت پایدار محقق نخواهد شد.

ه - مرور ادبیات و سوابق مربوطه (بیان مختصر پیشینه تحقیقات انجام شده در داخل و خارج کشور پیرامون موضوع تحقیق و نتایج آنها و مرور ادبیات و چارچوب نظری تحقیق):

مارتی آنثرو کاسکنمی حقوق دان و دیپلمات سابق فنلاندی، مدرس دانشگاه هلسینکی و عضو سابق کمیسیون حقوق بین الملل است. وی با نظرات انتقادی خود در حوزه حقوق بین الملل شناخته می‌شود و در زمره سردمداران نظریات انتقادی در مطالعات حقوقی بین المللی شناخته شده است. "از اعتذار تا آرمان شهر" اثر وی در هشت فصل تدوین گشته که فصل سوم این کتاب با عنوان ساختار دگرترین‌های مدرن، تلاشی است برای اثبات اینکه رویکرد‌های مدرن در عصر مدرنیته تولیدات ایدئولوژیک در بستر سیاسی ارائه نموده‌اند و این تهدیدی بر ارزش‌ها و هنجارهای اساسی حقوق بین الملل بوده است. فصل دوم این کتاب با عنوان آموزه لیبرال سیاسی و تاثیر آن بر حقوق بین الملل می‌باشد که

رویکرد و جریان انتقادی پست مدرنیسم را متوجه کلان روایت لیبرالیسم میدانند. این رویکرد انتقادی در این بخش ملموس تر و متوجه گسست های معرفت شناسی و هنجاری است که از منظر پست مدرنیسم متوجه رویکرد لیبرال است. در فصل هشتم این کتاب با عنوان فراتر از عینیت گرایی، نویسنده بر آن است گزاره های سیاسی حاکم بر هنجار های مابعد از الگوی لیبرالیسم و خوشبینی متأثر از آن را هرچه بیشتر بیان دارد و عینیت گرایی محض حاکم بر آن دیدگاه را در رویکرد حقوق دانان بین المللی به چالش بکشانند.

دیوید دبلیو کندی محقق و حقوق دان امریکایی، استاد دانشگاه هاروارد است که بعلاوه رویکرد انتقادی به حقوق بین الملل شهرت دارد. وی در اثر پژوهشی "رشته های حقوق و سیاست بین الملل" انتقاد جدی رانسبت به نظریه حقوق بین الملل و زیر بنای لیبرالی آن وارد می سازد. توجه به تناقضات ذاتی حقوق بین الملل در قیاس با قابلیت های حقوق بین الملل نیز در این اثر مورد توجه قرار گرفته است. جمع بندی این اثر بر آن است که حقوق بین الملل برای رسیدن به بسیاری از اهداف کارایی الزم را ندارد اما جهت نیل به اهداف ایدئولوژیک کشور های قدرتمند در عرصه بین الملل ابزار سؤ استفاده خواهد بود. در این انتقاد عموماً اصول فلسفه مورد استفاده قرار می گیرد. بر این اساس مفاهیم سنتی و کلاسیک زیر سوال برده شده است. اصول فلسفه پست مدرن به کار گرفته شده در این اثر همچنین بر روند تحولات جهانی که انعکاس ویژه ای در روند تکامل حقوق بین الملل داشته از همین منظر اشاره شده است.

جان آنتونی کارتی محقق و اندیشمند انتقادی حقوق بین الملل و استاد دانشگاه هنگ هنگ است که آثار متعددی در حوزه حقوق بین الملل به رشته تحریر در آورده است. وی بعنوان یک حقوق دان و فیلسوف بین الملل بدنبال انتقادات جسورانه از تاثیر حقوق بین الملل بر روند عمومی نظام بین الملل است. "حقوق پست مدرن: روشنگری، انقلاب و مرگ انسان" کتاب این نویسنده پیرامون تعریف و بیان جایگاه پست مدرنیسم و خاستگاه بروز آن در پی رنگ باختن ارزش های عصر روشنگری است. در مقدمه و بخش های نخستین، حملات پست مدرنیسم به مفاهیم سابق حقوق در مواضع اجتماعی مورد بحث واقع گردیده است و اشاراتی به رویکرد های ما بعد از بروز این اندیشه من جمله ظهور چند مرکزی و عدم واحدیت می گردد.

اوتی کورهونن پژوهشگر و استاد دانشگاه بروکسل است که مطالعاتی در حوزه انتقادی حقوق بین الملل به ثبت رسانیده است. در اثر "حقوق بین الملل جدید: سکوت، دفاع یا رستگاری؟" کورهونن با رویکردی معناگرایانه به وضعیت، محدودیت ها و پتانسیل های حقوقی بین الملل عصر حاضر می پردازد. در ادامه بحث وی با مطرح کردن تفکر جدید حقوق بین الملل، به رویکرد پست مدرن و ضمن اشاره به مسیر کاسکنمی، به اشتیاق این رویکرد در واگرایی

حقوق بین الملل می پردازد و این رویکرد را حائز این اهمیت می داند که قانون را به سمت و سوی عدم وجود پایه و اساس کلان رهنمون میکند. از نظر وی رویکرد پست مدرن در حقوق بین الملل اثر جدی در عدم مرکزیت بر جای می نهد. همچنین رویکرد ضد عقلانیت به تعبیر مدرن آنرا نیز از اثرات پست مدرنیسم در روند آتی حقوق بین الملل می داند. وی ابراز می دارد تفکر جدید در حوزه حقوق بین الملل به سمت و سوی یأس و پوچ انگاری سوق دارد.

گری میندا از محققین حقوق بین الملل و استاد دانشگاه بروکلین است که آثار متعددی را در این حوزه به رشته تحریر در آورده است. "جنبش حقوقی پست مدرن: حقوق و حقوق الهی در پایان قرن" کتابی سه بخشی است که در بخش اول به مباحث حقوق و حقوق الهی در بستر مدرنیسم پرداخته می شود. در بخش دوم مباحث پس از دهه هشتاد میلادی در قرن بیستم توجه می شود و پس از آن در بخش انتهایی کتاب به مباحث پست مدرن در بستر حقوق اجتماعی پس از دهه نود میلادی در قرن بیستم پرداخته می شود. ایده شکاکیت در بطن پست مدرن در این بخش از کتاب مورد مطالعه قرار گرفته و نویسنده ابراز می دارد که با ظهور عصر پست مدرن یک جهان واقعی با سیستم حقوقی مشخص وجود ندارد و این سیستم محصول عصر مدرن بوده که امروزه توان خود را از دست داده است. از ویژگی هایی که در این اثر به آنها اشاره می شود عدم انسجام و از هم گسیختگی در روند حقوقی ما بعد از پست مدرنیسم است.

مارتی کاسکنمی استاد شناخته شده و فیلسوف حقوق بین الملل به همراه پایوی لینو ساندبرگ محقق و استاد حقوق بین الملل در دانشگاه هلسینکی فنلاند در اثر پژوهشی "تقسیم بندی حقوق بین الملل؟ تشویش های پست مدرن" تبیین حرکت حقوق بین الملل بسمت عدم انسجام را نوعا دغدغه قلمداد می کنند و کثرت گرایی بعنوان شاخصه غالب حقوق بین الملل پیش رو عنوان می گردد. بخش دوم این مقاله با عنوان سوالی بسمت پست مدرنیسم؟، به روند کلی از نشانه های بیان شده در پست مدرنیسم و حقوق بین الملل پیش رو پرداخته می شود که نشانه هایی از جمله از دست دادن کنترل در نظام حقوقی بین الملل و ظهور نوعی آناشسی که مابعد از خرد گرایی در عصر سوپر تکنولوژیک بروز کرده نیز بیان می گردد. عدم انسجام و پلورالیسم حقوقی نیز مورد دیگری است که در این بخش از مقاله نویسنده به آن اشاره می کنند.

پیر شالگ استاد دانشگاه کلرادو در امریکا، پژوهشگر حقوق بین الملل در مقاله ای تحت عنوان "سرآغاز: پست مدرنیسم و حقوق" به بررسی این دو مفهوم در کنار هم به همراه ریشه شناسی حقوق از منظر پست مدرنیسم می پردازد.

در این مقاله شالگ با بررسی آثار مفسرین متعددی از جمله کندی، به بررسی مفهوم حق از منظر پست مدرنیسم می پردازد.

ویلیام اسکریج و گری پلر اساتید دانشگاه جرج تاون امریکا، در مقاله ای تحت عنوان “جنبش جدید حقوق عمومی: میانه روی بعنوان یک حالت فرهنگ پست مدرن” به بررسی تاثیر بروز پست مدرنیسم بر جریانات مرتبط با حقوق عمومی میپردازند. در این مقاله ابتدا تاثیر این روند در آیین دادرسی جدید مورد بررسی قرار میگیرد و سپس تاثیر آن در سایر نهاد های حقوقی مورد بررسی قرار میگیرد. فرانسیس جی موتز استاد دانشگاه نوتردام در پژوهشی تحت عنوان “آیا حاکمیت قانون در جهان پست مدرن امکان پذیر است؟” به پاسخ همین پرسش می پردازد. در قسمت اول این پژوهش نویسنده به ماهیت حقوق در عصر پسا روشنگری می پردازد و وجوه سیاسی و اجتماعی آنرا به رشته تحریر درآورده است. در قسمت دوم این پژوهش تاثیر غلبه بر متافیزیک دوران روشنگری و تاثیر آن بر شکل گیری حقوق در فضای پسا روشنگری مورد کاوش پژوهشگر قرار گرفته است. نویسنده در جمع بندی پژوهش معتقد است به دلیل تغییرات اجتماعی، هنجاری، فرهنگی و تکنولوژیکی که مسبب تغییر در باور ها وانگاره های عمومی گشته است، حقوق مدرن که مبتنی بر ارزش های عصر روشنگری بنا شده، در جامعه پست مدرن امروزی موضوعیت نداشته و قابلیت اجرایی ندارد.

پرفسور آنتونیو ساندو حقوق بین الملل در دانشگاه شهر السی اتریش در پژوهشی تحت عنوان “رویکرد های سازه انگاری – پست مدرن در فلسفه حقوق” به بررسی تاثیر ساختار شکنی از منظر دریدا و هرمنوتیک در شکل گیری نظام های حقوقی میپردازد. برای ملموس کردن این مضامین پژوهشگر ابتدا از منظر ساخت گرای اجتماعی به حقوق و موضوعیت آن می پردازد و پس از آن به بررسی رویکرد گفتمانی فوکو در باب بحث عنوان شده پرداخته می شود. در قسمت انتهایی به گشایش دریچه هایی که پست مدرنیسم در عصر حاضر به لحاظ معنایی ایجاد کرده مدون می گردد.

داگلاس لیتوویتس پژوهشگر حقوق بین الملل از دانشگاه شیکاگو در کتاب “فلسفه پست مدرن و اندیشه حقوقی” به بررسی تاثیر انگاره های پست مدرنیسم در فلسفه حقوق می پردازد. این کتاب در هشت بخش به رشته تحریر درآمده است. در بخش دوم این کتاب به متدلوژی پست مدرنیسم در فلسفه حقوق پرداخته می شود. در فصول بعدی آرا فوکو، لیوتار، دریدا و رورتی مورد بررسی قرار می گیرد و در بخش انتهایی کتاب پیشنهادات و گزاره هایی که از پست مدرنیسم می تواند بر اندیشه های حقوقی وارد سازد، بیان می گردد.

هایدی لیبرزمن پژوهشگر حقوق بین الملل از دانشگاه تورنتو در کانادا در پژوهشی تحت عنوان “در میانه مدرنیسم و پست مدرنیسم”، وجوه افتراق در نگرش های حقوقی در دو رویکرد عنوان شده را مورد بحث قرار می دهد. بخش اول مقاله بحران مفهومی پدید آمده برای ارزش های مدرنیته محل بحث قرار می گیرد. در بخش بعدی رویکرد های انتقادی مورد بحث واقع شده و پس از آن گفتمان پست مدرنیسم مورد بحث از منظر حقوقی قرار می گیرد

چینهنگو پژوهشگر و استاد حقوق بین الملل در کتاب “مبانی فلسفه حقوق” که در هفت فصل تدوین شده، به ترتیب به پرسشهای بنیادین، نظریه های حقوق به ویژه حقوق طبیعی، نظریه های اثباتگرایانه حقوقی، نظریه های عدالت و نظریه های حقوق و جامعه می پردازد. نویسنده در کتاب یاد شده به دنبال پاسخ هایی بر ابهامات فلسفی موجود است. در جمع بندی نویسنده ارتباط بین حقوق و همبستگی اجتماعی را بسیار نزدیک دانسته و اعالم میدارد حقوق با تکنیک های ویژه می تواند همبستگی اجتماعی ایجاد کند

پولانزاس پژوهشگر جامعه شناس در کتاب “فلسفه حقوق” که در هفت فصل نوشته شده است به مباحث هستی شناسانه حقوق در رویکرد های مختلف می پردازد. وی در فصول مختلف به ترتیب به شرح هستی شناسی مبتنی بر پدیدار شناسی، هستی شناسی و ارزش شناسی در نظریه پدیدار شناسی حقوق، هستی شناسی به اعتبار انگریستانسیالیسم، فلسفه هگل و مارکس، و هستی شناسی حقوق از منظر های مختلف پرداخته می شود. وی توضیح داده که مفهوم حقوق میان آنچه که هست و آنچه که میبایست باشد گرفتار آمده و این موضوع با توجه به نظرات کانت زیر مجموعه مباحث اخلاق قرار میگیرد. پس بر این اساس حقوق می کوشد که در برقراری نظم اجتماعی نقش ایفا کند

حمد راسخ پژوهشگر فلسفه حقوق در کتاب “حق و مصلحت: مقالاتی در فلسفه حقوق، فلسفه حق و فلسفه ارزش” مباحث خود را حول عناوین فلسفه حقوق، نوبت نسل سوم حقوقی، مدرنیته و حقوق دینی جمع آورده کرده است. وی ابراز میدارد حقوق با زندگی اجتماعی بشریت در هم تنیده شده است و در شرایط فعلی قدرت و حقوق به نوعی مکمل یکدیگرند در حالی که سیستم حقوقی کنونی جهان متاثر از نظر و آراء فلاسفه غربی بوجود آمده و تکوین یافته است

امیر ساعد وکیل استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران و محقق فلسفه حقوق بین الملل در کتاب “حقوق بین الملل و فلسفه” به مباحث فلسفی و ارتباط این تأملات در مفاهیم حقوق بین الملل می پردازد. این کتاب شامل پنج فصل می باشد که فصل چهارم آن با عنوان چشم انداز حقوق بین الملل به رویکرد های انتقادی حقوق بین الملل می

پردازد. بخش سوم از این فصل با عنوان حقوق بین الملل پس از پست مدرنیسم به تأثیرات این حوزه فکری به نظریه حقوق بین الملل می پردازد. در این بخش نگرش عینی و واقع بینانه و شرح بی طرفانه از تاریخ و روند پیشرفت بشر مبتنی بر کلان ارزش های لیبرالیسم را متعلق به عصر ماقبل از ظهور پست مدرنیسم در نظر گرفته می شود. پس از این به اندیشه های کاسکنمی و کندی پرداخته می شود و در ادامه این بررسی، یأس و دلسردی، سیاسی کردن حقوق بین الملل رجوع به تاریخ و بازگشت به غایت گرایی از ویژگی های حقوق بین الملل پست مدرن عنوان می شود. در جمع بندی این مبحث ویژگی هایی نیز راجع به آینده این حوزه عنوان می گردد که فقدان بی طرفی در قواعد و اصول حقوق بین الملل بر اساس منطق تبعیض آمیز قدرت، جنسیت، نژاد، تاریخ، فرهنگ و هویت از جمله این ویژگی ها است

محمود باقری دانشیار دانشگاه تهران و محقق حقوق بین الملل در کتاب "مکاتب فلسفی در حقوق بین الملل" که ترکیبی از تألیف و ترجمه می باشد به تدوین مباحث مختلف فلسفی در حقوق بین الملل می پردازد. رویکرد کلان این اثر مبتنی بر حقوق بین الملل از دریچه پوزیتیویسم است. در اواسط کتاب در بخشی با عنوان جنبش انتقادی حقوقی در حقوق بین الملل پرداخته می شود. بخش قابل توجه این مبحث عدم قطعیت در کاربرد و اعمال حقوق بین الملل و در همین حال دو پهلوی بودن استدلال های حقوقی در این زمینه است. در مبحث دیگر ویژگی های فضای مابعد از مدرنیسم و رویکرد های انتقادی به معرفت شناسی مدرن و عینیت گرایی آن اشاره می شود. پوچ گرایی در معرفت انتقادی نیز موضوع دیگری است که به آن اشاره می شود و نهایتاً به موضوع فراتر از مدرنیسم در حقوق بین الملل پرداخته می شود اما در خلال بحث نویسنده ترجیح می دهد بر اصول مد نظر خویش تکیه کرده و عینیت گرایی را نوعی مزیت عنوان کند.

علیرضا باقری ایبانه و مجتبی انصاریان محققین حقوق بین الملل در مقاله "نقدی پست مدرنیستی بر پوزیتیویسم حقوقی در حقوق بین الملل" دو مکتب حقوقی - فلسفی را مورد مطالعه قرار میدهند که هر کدام از این دو مکتب استنتاجات متفاوتی را در پی دارند. مکتب نخست پوزیتیویسم حقوقی است که مبنای آن تکیه بر تجربه و اراده کشور هاست در حالی که پست مدرنیسم بر اساس استدلالات ذهنی است. در ادامه به ویژگی های پیاساختار گرایی در حقوق بین الملل و تبیین آن پرداخته می شود که سلبی بودن مهمترین مشخصه این حوزه عنوان می گردد. در ادامه این مقاله دو تجلی از پست مدرنیسم در بستر حقوقی بین المللی بیان می گردد که شامل پست مدرنیسم نقاد و پست مدرنیسم افراطی. در ادامه این مقاله اعتبار اشکال مختلف قواعد حقوقی بر اساس در مکتب عنوان شده مورد بررسی قرار می گیرد. در قسمت دیگر از این مقاله جایگاه تفسیر نیز محل بحث واقع شده و نظرات مختلف در این موضوع بیان می گردد.

عباسعلی کدخدایی و امیر عباس امیر شکاری در پژوهشی تحت عنوان "درآمدی بر تحلیل قهقرایی مارتی کاسکنمی در ارزیابی ساختاری حقوق بین الملل" ابتدا به نظریات ساختارشکنانه مارتی کاسکنمی میپردازند. سپس رویکرد انتقادی این پژوهشگر مورد بررسی قرار می گیرد. در قسمتی از این پژوهش تاثیر اندیشه های فوکو بر روند کاسکنمی مورد بحث قرار می گیرد. در ادامه بحث کار ویژه کاسکنمی در ساختارشکنی حقوقی ابراز می گردد و نهایتا به وجوه نگاه سیاسی کاسکنمی به نظام حقوقی بین المللی اشاره می شود.

و - جنبه جدید بودن و نوآوری در تحقیق:

با توجه به عناوین و مباحثی که در قسمت پیشینه تحقیق از نظر گذرانده شد مشخص گردید مجموع مباحث تدوین شده حوزه مطالعات انتقادی مورد بحث، پیرامون عبور از مفاهیم وارده از رویکرد مدرنیسم و مشخصا پوزیتیویسم حقوقی در نظریه حقوق بین الملل بوده است. نویسندگان و پژوهشگران حقوق بین الملل که دغدغه فلسفی نیز داشته اند می کوشند بستر و هنجارهای روز را که متأثر از عصر سوپر تکنولوژیک هستند در چارچوبی معنایی به حقوق بین الملل وارد کنند. به طور مشخص رویکرد پست مدرنیسم و مفاهیم بوجود آمده در این حوزه را در درون نظریه حقوق بین الملل وارد ساخته و بدین ترتیب مفاهیم ماتقدم بر ماهیت قواعد حقوقی ایجاد نمایند تا با عبور از کلان هنجارها و نظام برآمده از ارزش های لیبرالیسم، نظام حقوقی بین المللی را دچار چالش معنایی کرده و رویکرد های انتقادی را ملموس سازند. در آغاز پست مدرنیسم در حقوق بین الملل با مباحث کاسکنمی و کندی موضوعیت یافت و رفته رفته در جایگاه های مختلف نقد از جمله درونی و بیرونی اثراتی را بر حقوق بین الملل وارد ساخت. بر همین اساس کار ویژه این پژوهش در ادامه روند مذکور ملموس ساختن مفاهیم برآمده از پست مدرنیسم با عنایت به روند تحولات جاری در جوامع بشری و به طور مشخص نمایان کردن جلوه عدم ثبات، ناپایداری و مرکزیت گریزی حاصل از جریان انتقادی پست مدرنیسم بر نظریه حقوق بین الملل است که این روند به بروز نوعی سیالیت در قواعد حقوقی بین المللی انجامیده است

ز - اهداف مشخص تحقیق (شامل اهداف آرمانی، کلی، اهداف ویژه و کاربردی):

هدف کلی :

تبیین تاثیر بروز پست مدرنیسم بر مباحث حقوق بین الملل و بررسی روند ایجاد سیالیت در حوزه حقوق بین الملل متأثر از این رویکرد انتقادی

اهداف جزئی:

- ✓ بررسی چگونگی ورود و تاثیر تغییرات برآمده از ظهور پست مدرنیسم در مفاهیم حقوق بین الملل
- ✓ تبیین و بررسی رابطه فی مابین گزاره های محوری پست مدرنیسم و حقوق بین الملل در راستای اعتبار بخشی به کثرت گرایی حقوق
- ✓ برجسته نمودن گزاره ها و مفاهیم کارکردی تاثیر گذار پست مدرنیسم در سیر حرکتی حاضر، با مقصود به کار گیری در حوزه حقوق بین الملل

ط - سؤالات تحقیق:

سوال اصلی

- ✓ چگونه رویکرد پست مدرنیسم در شکل گیری و اعتبار بخشی به مفهوم سیالیت در حقوق بین الملل موثر واقع شده و این تاثیر در چه حوزه هایی بیشتر نمود پیدا کرده است؟

سؤالات فرعی

- ✓ رویکرد انتقادی پست مدرنیسم چه تغییرات معنایی را در مفاهیم حقوق بین الملل ایجاد کرده است؟
- ✓ چگونه رویکرد پست مدرنیسم با بن افکنی مفروضات بنیادین، مفاهیم حقوق بین الملل ماقبل خود را مورد نقد قرار داده و دستاورد این رویکرد شالوده شکن چه بوده است؟
- ✓ چه ارتباط معنایی بین تحولات حاصله از بروز مفاهیم پست مدرنیسم با نمود سیالیت و کثرت گرایی در حقوق بین الملل وجود دارد؟

ی - فرضیه های تحقیق:

فرضیه اصلی:

- ✓ رویکرد پست مدرنیسم موجب شکل گیری مفهوم سیالیت در حقوق بین الملل شده و این تاثیر به طور ویژه در ارتقاء کثرت گرایی و بازنگری در مفاهیم بنیادین حقوق بین الملل قابل مشاهده است.

فرضیه های فرعی:

- ✓ رویکرد پست مدرنیسم تغییرات معنایی قابل توجهی در مفاهیم حقوق بین الملل ایجاد کرده است که به ویژه در زمینه اصول حاکمیت و حقوق بشر نمایان شده است.

- ✓ پست مدرنیسم با نقد مفروضات بنیادین حقوق بین الملل، موجب شکاف در ساختارهای سنتی این حوزه شده و زمینه ساز تغییرات شالوده شکن در نظریه های حقوقی بین المللی گردیده است.
- ✓ تحولات ناشی از مفاهیم پست مدرنیسم، به ویژه در زمینه کثرت گرایی، منجر به شکل گیری دیدگاه های نوین و سیال در نحوه فهم و اجرای قواعد حقوق بین الملل در سطح جهانی شده است.

۵-روش تحقیق:

روش تحقیق در این پژوهش مطالعه کتابخانه ای است. در این روش، پژوهشگر با استفاده از منابع حقوقی موجود نظیر کتاب ها، مقالات علمی، قوانین، رویه های قضائی و متون حقوقی مرتبط به تحلیل و بررسی موضوع تحقیق می پردازد. این روش به پژوهشگر این امکان را می دهد که اطلاعات و داده های لازم را از منابع معتبر جمع آوری کرده و به تحلیل آنها در چارچوب نظریات و دیدگاه های مختلف بپردازد

۶- استفاده از امکانات آزمایشگاهی واحد:

- آیا برای انجام تحقیقات نیاز به استفاده از امکانات آزمایشگاهی واحد علوم و تحقیقات می باشد؟ بلی

☐ خیر ☐

در صورت نیاز به امکانات آزمایشگاهی لازم است نوع آزمایشگاه، تجهیزات، مواد و وسایل مورد نیاز در این قسمت مشخص گردد.

نوع آزمایشگاه	تجهیزات مورد نیاز	مواد و وسایل	مقدار مورد نیاز

- آیا برای انجام تحقیقات نیاز به حمایت از سایر مراکز خارج از واحد علوم و تحقیقات می باشد؟

بلی ☐ خیر ☐

در صورت نیاز نام مراکز و نحوه حمایت (مالی، امکانات و تجهیزات و ..) مشخص گردد.

امضاء مدیر گروه تخصصی:

امضاء استاد راهنما:

۷- زمان بندی انجام تحقیق:

الف- تاریخ شروع:..... ب- مدت زمان انجام تحقیق:..... ج- تاریخ اتمام:.....

تذکر: لازم است کلیه فعالیت ها و مراحل اجرایی تحقیق (شامل زمان ارائه گزارشات دوره ای) و مدت زمان مورد نیاز برای هر یک، به تفکیک پیش بینی و در جدول مربوطه درج گردیده و در هنگام انجام عملی تحقیق، حتی الامکان رعایت گردد.

پیش‌بینی زمان‌بندی فعالیت‌ها و مراحل اجرایی تحقیق و ارائه گزارش پیشرفت کار

عنوان فعالیت	ماه شروع	ماه پایان	مدت اجرای هر مرحله (ماه)	ترتیب	تغییر ترتیب	ویرایش	حذف
مطالعات کتابخانه ای	۱	۲	۱	۱	↓		
جمع آوری اطلاعات	۲	۳	۱	۲	↓↑		
تجزیه و تحلیل داده ها	۳	۴	۱	۳	↓↑		
نتیجه گیری و نگارش پایان نامه	۳	۵	۲	۴	↓↑		
تاریخ دفاع نهایی	۵	۶	۱	۵	↓↑		
طول مدت اجرای تحقیق	۵	۶	۱	۶	↓↑		

توجه: ۱- زمان و نوع فعالیت‌های اجرایی پایان‌نامه، حتی‌الامکان باید با مندرجات جدول منطبق باشد.

۲- حداقل زمان قابل قبول برای پیش‌بینی مراحل مطالعاتی و اجرایی پایان‌نامه کارشناسی ارشد ۶ ماه و حداکثر ۱۲ ماه می‌باشد.

منابع:

۱. علیرضا باقری ابیانه، مجتبی انصاریان، نقدی پست مدرنیستی بر پوزیتیویسم حقوقی در حقوق بین الملل، مجله پژوهش های حقوقی، شماره (۳۷، ۱۳۹۸)
۲. عباسعلی کدخدایی، امیر عباس امیر شکاری، درآمدی بر تحلیل قهقرایی مارتی کاسکنمی در ارزیابی ساختاری حقوق بین الملل، (فصلنامه مطالعات حقوق عمومی، دوره ۱۱، شماره ۹، پاییز ۱۳۹۴)
۳. باقری، محمود، مکاتب فلسفی در حقوق بین الملل، (تهران: میزان ۱۳۹۵)
۴. وکیل، امیر ساعد، حقوق بین الملل و فلسفه، (تهران: مجد ۱۳۹۷)
۵. راسخ، محمد، حق و مصلحت: مقالاتی در فلسفه حقوق، فلسفه حق و فلسفه ارزش، (تهران: نشر نی، ۱۳۹۳)
۶. چهینگو، آستین، مبانی فلسفه حقوق، ترجمه هیبت اهلل نژندی منش، (تهران: نشر خرسندی ۱۳۹۴)
۷. پولانزاس، ن. آر، فلسفه حقوق، ترجمه نجاد علی، الماسی، (تهران: میزان، ۱۳۹۰)
۸. کدخدایی، عباسعلی و امیر شکاری، امیر عباس (۱۳۹۴) درآمدی بر تحلیل قهقرایی مارتی کاسکنمی در ارزیابی ساختاری حقوق بین الملل، فصلنامه مطالعات حقوق عمومی، دوره ۱۱، شماره ۹.
۹. عباس زاده، محسن. (۱۳۹۵) پسا مدرنیته بازتعریف دموکراسی کثرت گرا، از پولیارشی به دموکراسی رادیکال، فصلنامه سیاست، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، دوره ۴۶، شماره ۲.
۱۰. علیزاده، مسعود (۱۳۸۶) نگاهی به پدیده چند پاره شدن حقوق بین الملل، فصلنامه اطلاع رسانی حقوقی، سال ۶، شماره ۱۲

11..Marti , Koskeniemi , From Apology to Utopia : The Structure of International Legal Argument ,(Cambridge University Press ,1989).

12.D. Kennedy, The Disciplines of International Law and Policy ,(12, LJIL9, 1999).

- 13.A.Carty , Post-modern Law: Enlightenment,Revolution and the dead of man ,(Edinburgh university press, 1999).
- 14.O.Korhonen, New International Law:Silence , Defence or Deliverance,(7 , EJIL 1, 1996).
- 15.Gary,Minda , Postmodern Legal Movement:Law and Jurisprudence at centurys End ,(NYU press , 1995).
- 16..M.Koskeniemi , P.Leino ,Fragmentation of International Law? Postmodern Anxieties, (15,LJIL, 2002).
- 17.Pierre , Schlag, Foreword: Postmodernism and Law, (62 U. COLO. L. REV. 439 ,1991).
- 18.William N. Eskridge Jr. & Gary Peller, The New Public Law Movement: Moderation as a Postmodern Cultural Form, (89 MICH. L. REV. 707 1991).
- 19..Francis J. Mootz, Is the Rule of Law Possible in a Postmodern World?, (Washington. Law. Review. 68, 249 ,1993).
- 20.SANDU, Antonio, Constructive - Postmodern Approaches on the Philosophy of Law, (Postmodern Openings, Year 1, Vol 3, September, 2010).
- 21.Litowitz, Douglas E., "Postmodern Philosophy and Legal Thought" ,(Loyola University Chicago ,1997).
- 22.Heidi, Libesman, Between Modernity and Postmodernity, (16 Yale J.L. & Human. 2004)